

kunde være. Det kommer ikke an paa at faae det saa nøie. Men i det Hele taget tror jeg, efter at Sagen er kommen saavidt, at man dog ser, at der staar større Spørgsmaal bagved, og at det er ønskeligt, at det tages under Overveelse ved Forhandling mellem Hæren, paa hvilken Maade man bedst kunde gaa frem i Fremtiden. Jeg tror ikke, at der spildes megen Arbeidskraft ved, at et saadant Udvalg træder sammen og holder et enkelt Møde. Jeg tror, at der derigennem vil være gjort saa meget Forarbejde, at man derved vil have et Grundlag, naar denne Sag senere skal gjenoptages.

Berg: Jeg vil sige, at dersom vi havde en Bestemmelse i Forretningsordenen, som tillod os at fastsætte Tidspunktet for Nedsættelsen af et Udvalg eller for Foretagelsen af en Sags Behandling, vilde jeg i dette Tilfælde stemme for Udvalg og samtidig sætte dette Udvalgs Nedsættelse til den 1ste Juli 1881. Nu agter jeg ikke at stemme for Udvalg.

Clausen: Det er jo en ganske ny Sag, som her er bleven dragen frem, og jeg tror, at den har en saa udstrakt og alvorlig Betydning, at den nok kan give Krav paa en grundigere Prøvelse. Der bliver jo nedsat Udvalg i saa mange Sager, som ikke ere vigtigere end denne, og jeg skal derfor tillade mig at støtte den ærede Forslagsstilleres Forslag om Nedsættelse af Udvalg i denne Sag.

Da ikke Hæren begjærede Ordet, sluttedes Forhandlingen.

Forslag af Bajer om Nedsættelse af et Udvalg paa 5 Medlemmer
forkastedes med 35 St. imod 22.

Ændringsforslag til Sagens 2den Behandling indkaldtes til idag otte Dage kl. 1.

Den næste Sag paa Dagsordenen var:

Første Behandling af: Forslag til Lov om Eftergivelse af Fattigunderstøttelse m. m.

(Lovforslaget findes i Tillæg A. Sp. 3363 — 64).

Lovforslagetfattes under Forhandling.

Forslagsstilleren (L a u b e r): Det er nu afsluttede Aar, siden Fattiglovgivningen var under Forhandling i Rigsdagen. Det af Regjeringen forelagte Lovforslag lykkedes det dog dengang ikke

at føre videre end til Udvalgsbetænkning. Efter den Tid har denne vigtige Sag ikke været taget under samlet Behandling, hverken fra Regjeringens Side eller fra ærede Medlemmers Side i Repræsentationen. De samme Grunde, som bevægede den daværende Regjering til at fremkomme med et Lovforslag om denne Sag i dens Helhed, turde vel være tilstede nu, og da Regjeringen jo ikke synes at være tilbøjelig til at fremkomme med noget Lovforslag i saa Henseende, maa det jo ligge nær at fremdrage saadanne Punkter i Fattiglovgivningen, om hvilke de forskellige Ønster have samlet sig. Det er jo naturligt ogsaa gaaet saaledes til i en længere Aarrække, at der er visse Punkter, om hvilke Ønsterne have samlet sig, og som baade fra den ene og fra den anden Side betragtes som dem, der først og fornemmeligt kræve deres Afslutning. Blandt disse Punkter, tror jeg ikke, der er noget, om hvilket der — det tør jeg sige — har ytret sig et saa almindeligt Ønske som det Punkt, om hvilket det nærværende lille Lovforslag dreier sig. Jeg tror at turde sige, at et af de mørkeste Punkter i vor Fattiglovgivning er det, at man berøver den Mand, som engang har faaet Fattigunderstøttelse af en hvilken som helst Art, saavel hans borgerlige som politiske Rettigheder for bestandig, medmindre Kommunalbestyrelsen skulde finde sig foranlediget til frivillig at eftergive ham Beløbet. Det er ikke den politiske Betydning af denne Sag, som har overveiede Vægt for mig, men det er dens sociale Betydning. Den Omstændighed, at en Mand bliver berøvet sine borgerlige og politiske Rettigheder for Livstid eller i hvert Fald bliver gjort afhængig af Andes Naade med Hensyn til, om han kan gjenvinde dem eller ikke, nedsætter ham i det almindelige Omdømme og nedtrykker ham saaledes, at den berøver ham den Spore til at holde Hovedet oppe, som alle de, der ikke have fristet denne Skæbne, besidde. Nu maa det ganske vist siges, at der paa mange Steder i Kommunerne ytrer sig en Tilbøjelighed og Villighed til at foretage saadanne Eftergivelser, men jeg tror at turde sige, at der ogsaa er flere Steder, hvor dette ikke finder Sted. Derved fremkommer der en Ulighed i dette Forhold, og det er navnlig i de større Kommuner, at der findes mindre Tilbøjelighed til at udvise den Retfærdighed, som man stylder at vise imod den Mand, der enten af aldeles uskyldte maatte tilfældige eller ueblikkelige Aarsager er kommen i Forlegenhed, eller som har vist en redelig Villie til at arbejde sig selv op igjen. Det er disse to Momenter, som maatte berettigede dels til en Eftergivelse af Fattighjælpen og dels til, at den givne Understøttelse ikke maatte regnes som Fattighjælp. Det at en Mand har vist sin oprigtige og redelige Villie og Beskrævelse for at undvære en saadan Fattighjælp, maa betragtes som konfiateret derved, at han i en vis længere